



# DRŽAVNI ZBOR IZ KAUNASA KAUNAS STATE CHOIR

.....

## SREDIŠČE VAŠIH DOŽIVETIJ

*AT THE HEART OF YOUR EXPERIENCE*

Ljubljana, **20. 6. – 3. 9. 2023**

Ustanoviteljica Festivala Ljubljana je Mestna občina Ljubljana.  
*The founder of the Ljubljana Festival is the City of Ljubljana.*



Mestna občina  
Ljubljana



Častni pokrovitelj Ljubljana Festivala 2023 je župan Mestne občine Ljubljana  
Zoran Jankovič. / *The Honorary Patron of the 2023 Ljubljana Festival is the  
Mayor of the City of Ljubljana, Mr Zoran Jankovič.*

Četrtek, 27. julij 2023, ob 20.00  
Thursday, 27 July 2023, at 8.00 pm  
Župnijska cerkev sv. Jakoba /  
St. James's Parish Church

# DRŽAVNI ZBOR IZ KAUNASA KAUNAS STATE CHOIR

Zborovodja / Chorus master:

**ROBERTAS ŠERVENIKAS**

Program / Programme:

**M. K. Čiurlionis:** Sanctus

**M. K. Čiurlionis:** Kyrie

**A. Bruckner:** Os Justi

**E. Elgar:** Lux aeterna

**A. Remesa:** Aleluja / Hallelujah

**D. Kairaitytė:** In Monte oliveti

**Litovska ljudska, prir. / Lithuanian folksong arr. Z. Virkšas:**  
Oi, ant kalno (Oh, na gori / Oh, on the Hill)

**Litovska ljudska, prir. / Lithuanian folksong arr. R. Žigaitis:**  
Išjojo, jojo (Odpeljali so se / The rode off)

**Litovska ljudska, prir. / Lithuanian folksong arr. V. Augustinas:**  
Tykus, tykus (Tiho, tiho / Quietly, quietly)

**Litovska ljudska, prir. / Lithuanian folksong arr. V. Augustinas:**  
Anoj pusėj Dunojėlio (Na drugi strani reke / On the Other Side of  
the River)

**T. Makačinas:** Tu tu tu

**F. Neyrinck:** Artikel št. 1 / Artikel Nr. 1

**Mikalojus Konstantinas Čiurlionis** (1875–1911) je edinstvena osebnost v evropski zgodovini umetnosti, ki je pomembno zaznamovala litovsko kulturo. Je utemeljitelj litovske glasbe 20. stoletja. Napisal je skoraj štiristo skladb. Bil je tudi slikar (štiristo slik), literat in fotograf ter aktiven član litovskega nacionalnega gibanja. V glasbi tonalnost povezuje s protoserializmom in uporablja krajše ritmične, melodične in harmonske strukture. **Sanctus** in **Kyrie** sta polifoni liturgični skladbi, ki sta del maše, napisal ju je na začetku 20. stoletja in sodita med njegova pozna dela iz leipziškega časa.

**Os justi** je sakralni motet na svetopisemsko besedilo (psalm 37), ki ga je leta 1879 napisal avstrijski skladatelj **Anton Bruckner** (1824–1896). Izhaja iz gregorijanskega koral, ki se je uporabljal kot gradual ali intriote. Skladatelj je temu besedilu dodal še verza *Inveni David* (psalm 89) in alelujo. Posvečen je kapelniku zbora opatije v St. Florianu v Avstriji, Ignazu Traumihlerju. Napisal ga je v lidijskem modusu brez alternacij v fugatni obliki z unisoni, saj je bil Traumihler goreč cecilijanec.

Glasba skladbe **Lux aeterna** temelji na deveti variaciji iz *Enigma variacij* angleškega skladatelja **Edwarda Elgarja** (1857–1934). Štirinajst variacij predstavlja Elgarjeve prijatelje. V njih se zrcalijo različne osebnosti in njihove značilnosti ali spomini na skupna doživetja. Deveta variacija, *Nimrod*, je posvečena prijatelju Augustusu J. Jaegerju. Ta mu je nudil podporo v času kriz med glasbenim ustvarjanjem. Skladba prikazuje njun večerni sprehod, ko sta se pogovarjala o Beethovnih delih. Jaeger je Elgarja spomnil, da je imel tudi ta veliki skladatelj skrbi, ki pa ga niso odvrnile od pisanja. *Nimrod* je babilonski kralj iz *Stare zaveze*, mogočni lovec (nemško Jaeger). Leta 2016 je **John Cameron** napisal priredbo za zbor in uporabil besedilo molitve za rajne (večna luč naj jim sveti). Posvečena je padlim v prvi svetovni vojni.

**Alvidas Remesa** (1951) je litovski skladatelj z opusom, ki šteje več kot sto skladb, pomemben del pa zavzema sakralna glasba. Petnajst let je študiral teologijo, zgodovino cerkvene glasbe, liturgijo, gregorijanski koral in postal frančiškanski menih. Sprva je ustvarjal pod vplivom neoklasicizma, te kompozicijske ideje uporablja tudi v poznejših delih. Prisega na enotematski pristop z doslednim razvojem ideje, kot je slišati tudi v sakralni skladbi **Aleluja**, v kateri elemente stare cerkvene glasbe subtilno prepleta s sodobnimi tehnikami.

V opusu litovske skladateljice **Dalie Kairaitytė** (1953) je pretežno zborovska in komorna glasba. Pri vokalnih in zborovskih delih poskuša glasbo in besedilo čim tesneje povezati: ritmi sledijo metrumu verzov in obrisu poetičnega fraziranja z označevanjem in širjenjem semantičnih poudarkov, kar vodi do pogostega menjavanja metra. To se kaže tudi v skladbi na liturgično besedilo **In monte Oliveti** (*Na oljčni gori*) iz leta 2019, ki izhaja iz melodične ideje istoimenskega gregorijanskega koral.

Litovski skladatelj **Zigmas Virkšas** (1946–2001) je za svoje skladbe, izvedene v mnogih državah, osvojil enajst nagrad na različnih evropskih tekmovanjih. Med glasbeniki in poslušalci so najbolj priljubljene njegove zborovske, vokalne in komorne skladbe, v katerih uporablja minimalistične izraze, linearnost, večmodalnost in razširjeno tonalnost v sintezi z improvizacijo, elementi litovske ljudske glasbe in bogato zvočno barvitostjo. **Oi, ant kalno** (*Oh, na gori*) je priredba litovske ljudske pesmi, ki jo je Virkaš napisal leta 1997. Pesem vabi, da se zberemo na gori, v središču mitološkega sveta, kjer se izvajajo obredi, ki slavijo cikel življenja in večno obnovo časa.

**Rimvydas Žigaitis** (1933–2010) je bil profesor na raznih litovskih konservatorijih in fakultetah ter več kot 20 let umetniški direktor Litovskega državnega filharmoničnega združenja in direktor Litovske glasbene unije. Zapustil je okrog dvesto skladb na skorajda vseh področjih (razen uprizoritvenih del), posebno mesto v njegovem opusu zaseda ljudska glasba, ki jo je harmoniziral, pisal priredbe nanjo ... Tudi sicer njegov opus označuje izrazita melodičnost, ki pogosto odseva litovsko ljudsko glasbo. **Išjojo, jojo** (*Odpeljali so se*) je priredba litovske ljudske pesmi, ki jo je napisal leta 1969.

**Vaclovas Augustinas** (1959) je priznan zborovodja in uveljavljen skladatelj zborovske in ljudske glasbe. **Tykus, tykus** (*Tiho, tiho*) je

priredba ljudske pesmi, ki je zanj prejel prvo nagrado na litovskem državnem tekmovanju za zborovsko glasbo. Govori o mladeniču na konju, ki je pogost motiv v litovski folklori. Ko se mu mladenka vda, tiho in urno pobegne v vojsko, namesto da bi jo poročil. Skladbo označujejo modalnost, kontemplativni značaj in ponavljajoč se ritem, ki spominja na umirjen, a odločen konjski galop. Nežna in melodično izrazita **Anoj pusėj Dunojėlio** (*Na drugi strani reke*) je skladba zasnovana na preprosti melodiji tradicionalne litovske pesmi, ki se je skladatelj naučil kot otrok. Preplet tonalnih harmonij in imitativne polifonije s sodobnimi tehnikami ustvarja kakofonijo zvoka, ki navdušuje poslušalce in pevce.

**Teisutis Makačinas** (1938) opisuje svoj slog kot stičišče neoklasicizma z ljudskimi glasbenimi transformacijami, ki spominjajo na Bartoka. Čeprav se izogiba citiranju litovskih ljudskih melodij, ima ljudska glasba pomembno vlogo v mnogih njegovih delih. Njegova glasba razkriva linearnost, nagnjena je k polifonskim postopkom obdelave in razvoja ter jasno definira strukture, ki temeljijo na trdni notranji logiki. Preprosti, a raznoliki ponavljajoči se vzorci v njegovih skladbah kažejo na porast minimalističnih tendenc, na katere prisega, kot v pesmi **Tu tu tu**.

Belgijski skladatelj **Frederik Neyrinck** (1985) je naklonjen poznejšemu opusu Karla Goeyvaerts, s katerim je prišel v stik pri študiju kompozicije pri Janu Van Landeghemu na Bruseljskem konservatoriju in ki je vplival na njegovo komponiranje. Ustvarja v tehniki evlucijskega ponavljanja, v kateri se motivi skozi skladbo postopoma predrugačijo. To tehniko uporablja na samosvoj, individualen način. O skladbi **Artikel št. 1** je zapisal: »Vsi ljudje se rodijo svobodni in enakopravni tako v dostojanstvu kot tudi pravicah. Obdarjeni so z razumom in vestjo ter bi morali delovati drug za drugega v duhu bratstva.« Skladbo je napisal po naročilu ansambla Casco Phil.

.....

**Državni zbor iz Kaunasa** deluje od leta 1969 in je imel več kot 3000 nastopov v Litvi in tujini. Izvedel je več kot 250 instrumentalno-vokalnih del, vključujoč oratorije, pasijone, kantate, maše, opere in druga dela od srednjega veka do sodobnega časa. V Litvi slovi kot izvrsten interpret novitet domačih in tujih skladateljev. Krstno je izvedel več kot 250 skladb pod vodstvom najbolj znanih litovskih dirigentov in z najvidnejšimi litovskimi orkestri. Več kot 50 let je zbor vodil Petras Bingelis. V času, ko je bila Litva del Sovjetske zveze, je zbor izvajal odmevne koncerte v litovskih koncertnih dvoranah in na prestižnih prizoriščih Moskve in Sankt Peterburga ter gostoval v prestolnicah vseh sovjetskih republik. V zahodnih državah je zaslovel leta 1984 z nastopi v Parizu in Berlinu pod taktirko Herberta Kegla. Ko je Litva leta 1990 postala neodvisna, je zbor začel sodelovati s dirigentom Yehudijem Menuhinom. Leta 1992 je imel pod njegovo taktirko uspešne turnee v Evropi in Rusiji, Egiptu, Buenos Airesu in Santiagu. Sodelovanje z nemškim pianistom in dirigentom Justusom Frantzem ter z violončelistom in dirigentom Mstislavom Rostropovičem je sloves zbora še povečalo. Zbor gostuje na najmenitnejših evropskih festivalih, kjer koncertira s simfoničnimi orkestri, kot so BBC London, Aquitaine Bordeaux, Gewandhaus Leipzig, z Moskovsko in Sanktpeterburško filharmonijo in drugimi. Z njim so peli svetovno znani solisti (Dmitrij Hvorostovski, Montserrat Caballé, Violeta Urmana ...), dirigirali so mu tudi Dmitri Kitajenko, Yan Pascal Tortelier, Vladimir Spivakov, Valerij Gergijev. Pogosto nastopa na državnih slavnostnih sprejemih, kot sta bila apostolski obisk papeža Janeza Pavla II., obisk nizozemske kraljice in številni drugi ... Državni zbor iz Kaunasa je na Ljubljana Festivalu nastopil že večkrat, leta 1998 so nastopili pod vodstvom presunljivega Yehudija Menuhina, nazadnje pa so pri nas nastopili leta 2002.

**Robertas Šervenikas**, umetniški vodja in glavni dirigent Državnega zbora iz Kaunasa, je mednarodno kariero začel leta 1997, ko je bil na povabilo violončelista Mstislava Rostropoviča asistent na Festivalu Evian v Franciji. Nato je dirigiral različnim zasedbam v skoraj vseh evropskih državah, na Japonskem, v Južni Afriki, Braziliji, Izraelu, Rusiji in drugod. Od leta 2000 je namestnik glavnega dirigenta Litovskega nacionalnega simfoničnega orkestra. Dolga leta je dirigiral simfoničnemu orkestru Litovske akademije, na kateri je zaposlen kot profesor dirigiranja. Deset let je delal kot umetniški vodja Litovskega narodnega opernega in baletnega gledališča (leta 2008). Leta 2016 je prejel zlati častni znak Ministrstva za kulturo Republike Litve za zasluge na področju kulture in umetnosti. V njegoven repertoarju imajo posebno mesto sodobna dela zlasti litovskih skladateljev. Posnel je deset zgoščenk sodobne glasbe za založbe Naxos, Finlandia in druge. Od leta 2021 je umetniški vodja in šef dirigent Državnega zbora iz Kaunasa.

**Metka Sulič**

.....

*The **Kaunas State Choir**, founded in 1969 and famous for its diverse repertoire of more than 250 large-scale instrumental and vocal works from the Middle Ages to contemporary music, it has performed oratorios, cantatas, masses, passions, and stage and concert performances of operas. When it began, the choir gave successful performances in Lithuania and Russia. After the restoration of Lithuania's independence, it established closer ties with the West, especially by collaborating with the renowned violinist and conductor Yehudi Menuhin. Contemporary works occupy a special place in the broad repertoire of **Robertas Šervenikas**, who has led the choir since 2021. Šervenikas has premiered numerous works by Lithuanian composers, and has recorded their works on more than ten albums, in collaboration with Naxos and Finlandia. The choirmaster is particularly appreciated by critics for his lively and varied creative expression. The focus will be on music of the 20<sup>th</sup> and 21<sup>st</sup> centuries, and specifically the rich, unique and vibrant Lithuanian choral tradition. The programme will also include 19<sup>th</sup>-century romantic compositions and a more recent work by a Belgian composer. (Jan Prepadnik)*

Izdal / Published by: **FESTIVAL LJUBLJANA**, julij / July 2023

Zanj / For the Publisher: **DARKO BRLEK**, direktor in umetniški vodja, častni član Evropskega združenja festivalov / General and Artistic Director, Honorary member of the European Festivals Association

Besedila / Texts: **METKA SULIČ, JAN PREPADNIK**

Prevod / Translation: **AMIDAS, d. o. o.**

Oblikovanje / Design: **ART DESIGN, d. o. o.**

**ljubljanafestival.si**

[www.facebook.com/ljubljanafestival](https://www.facebook.com/ljubljanafestival)

[www.instagram.com/festival\\_ljubljana/](https://www.instagram.com/festival_ljubljana/)

[www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana](https://www.youtube.com/user/TheFestivalLjubljana)

Glavni sponzor / General sponsor:



Sponzorji 71. Ljubljana Festivala / Sponsors of the 71st Ljubljana Festival:



Sponzorji posameznih prireditev / Sponsors of the individual events:



Glavni medijski sponzor / General media sponsor:



Medijski sponzorji / Media sponsors:



Uradna vina Official wines:



Prijatelji Festivala Ljubljana / Friends of Ljubljana Festival:



Partnerji Ljubljana Festivala / Ljubljana Festival partners:



Uradni prevozniki / Transport partners:



Vstopnice / Tickets: [ljubljanafestival.si](http://ljubljanafestival.si), Eventim, blagajna Križank, bencinski servisi / Križanke Box Office, gas stations

Več informacij / More information: [ljubljanafestival.si](http://ljubljanafestival.si)

Festival Ljubljana si pridržuje pravico do sprememb v programu in prizoriščih.  
The Ljubljana Festival programme and venues are subject to change.